

KUTSESTANDARD

Mootorsõidukihooldaja, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Mootorsõidukihooldaja, tase 3	3

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Sõiduautohooldus	Sõiduautohooldaja, tase 3
Veauto- ja bussihooldus	Veauto- ja bussihooldaja, tase 3
Liikurmasinahooldus	Liikurmasinahooldaja, tase 3
Väikemasinahooldus	Väikemasinahooldaja, tase 3

A-osa

KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Mootorsõidukite hoolduse ja remondi kutsealal on mootorsõidukihooldaja, tase 3, mootorsõidukitehniku, tase 4 ja sõiduautodiagnostiku, tase 5 kutsed.
Mootorsõidukihooldaja tegeleb mootorsõidukite, liikur- ja väikemasinate, haagiste ning nende lisa- ja tööseadmete (edaspidi sõidukite) hoolduse, osandamise ja koostamisega. Mootorsõidukihooldaja töö eesmärk on sõiduki töökindluse tagamine hooldusest hoolduseni.
Seoses kiiresti uueneva tehnoloogiaga on vajalik pidev enesetäiendamine.
Mootorsõidukihooldaja võib töötada nii üksi kui ka meeskonnas ja võib vajada mõningat juhendamist, tema töö eeldab suhtlemist kaastöötajate ja klientidega.
A.2 Tööosad
Mootorsõidukihooldaja töö koosneb kohustuslikest tööosadest. Spetsialiseerumine toimub vastavalt sõiduki kategooriale/liigile ning kõik tööosad on spetsialiseerumisega otseselt seotud.
Sõiduautohooldaja töö ei sisalda tööosa A.2.6.
A.2.1 Mootorsõiduki puhastus
A.2.2 Kere, sisustuse ja pealisehituse hooldus
A.2.3 Mootori hooldus
A.2.4 Jõuülekanne hooldus
A.2.5 Juhtimisseadmete ja veermiku hooldus
A.2.6 Lisa- ja tööseadmete ning nende kinnitusemehhanismide hooldus, osandamine ja koostamine
Spetsialiseerumisega seotud tööosad
Spetsialiseerumine toimub sõltuvalt sõiduki kategooriast/liigist – sõiduautohooldaja, veoauto- ja bussihooldaja, liikurmasinahooldaja ja väikemasinahooldaja. Spetsialiseerumine on otseselt seotud kirjeldatud tööosadega.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Mootorsõidukihooldaja tööaeg on enamasti päevane.
Töö on vahelduvate tööülesannetega ja toimub enamasti siseruumis.
Võib ette tulla töötamist suurenenud ohu olukorras.
Hooldaja töötab üldiselt seistes, kuid sageli ka ergonoomiliselt rasketes tingimustes.

Võimalik on kokkupuude tervistkahjustavate ainetega (mootorikütused, määrdeained ja tehnilised vedelikud, happed, heitgaasid jmt). Töökeskonnas võib esineda müra, tolmu, niiskust ja vibratsiooni.

A.4 Töövahendid

Mootorsõidukihooldaja kasutab käsi-, elektri-, hüdro- ja pneumotööriistu ning töökoja-, remondi- ja hooldusseadmeid. Ta kasutab ka tööriivastust ja isikukaitsevahendeid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Mootorsõidukihooldaja eeldatavad isikuomadused on täpsus, vastutustunne, koostöövalmidus ja pingetaluvus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Enamasti on mootorsõidukihooldajana töötaval inimesel vastava eriala kutseharidus ja/või töökohal õppides omandatud kutseoskused.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Mootorsõidukihooldaja teised võimalikud ametinimetused on autohoodelukksepp, tehnohooldespetsialist, väikemehhanismihooldaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Mootorsõidukihooldaja kutse taotlemisel on nõutav vähemalt ühe spetsialiseerumise valimine ning kohustuslike kompetentside B.2.1–B.2.6 tõendamine.

Mootorsõidukihooldaja kutse siseselt spetsialiseerutakse vastavalt sõiduki kategooriale: sõiduautohooldaja (M1, N1, O1, O2), veoauto- ja bussihooldaja (M2, M3, N2, N3, O3, O4), liikurmasinahooldaja (T, LM, R), väikemasinahooldaja (L, LM, O1).

Taotleja hindamine toimub vastavalt spetsialiseerumisele sõidukipõhiselt.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Mootorsõiduki puhastus	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) valib vajalikud puhastusvahendid; 2) hooldab värvkatet (näit leotab, peseb, kuivatab ja vajadusel vahatab); 3) puhastab sõiduki siseruumi (näit tekstiil-, plast- jt materjalid); 4) peseb mootoriruumi; 5) peseb sõiduki põhja. Hindamismeetod (id): kirjalik test, praktiline töö, intervjuu	
B.2.2 Kere, sisustuse ja pealisehituse hooldus	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) valib vastavalt sõidukile või selle lisaseadmele ja tööülesandele hooldusjuhise; 2) avab keermesliite ja hindab selle kasutuskõlblikkust, vajadusel taastab, pingutab ja lukustab (fikseerib) keermesliiteid; 3) valib sobiva puuri sõltuvalt materjalist ning puurib eri materjalidesse avasid; 4) keermestab eri materjale; 5) avab lukustusrõngaid ja hindab nende kasutuskõlblikkust, paigaldab, fikseerib/pingutab (vajadusel asendab) lukustusrõngaid ning kinnitusklaasid;	

6) avab tüübleid ja hindab nende kasutuskõlblikkust, vajadusel asendab vigastatud tüübleid; 7) markeerib, komplekteerib, pakendab ja hoiustab või ladustab osasid.	
Hindamismeetod (id): kirjalik test, praktiline töö, intervjuu	
B.2.3 Mootori hooldus	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) hooldab sisepõlemismootorit; 2) kontrollib heitgaasi koostist ja selle ohutustamiseseadiste tööd.	
Hindamismeetod (id): kirjalik test, praktiline töö, intervjuu	
B.2.4 Jõuülekanne hooldus	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) hooldab jõuülekannet; 2) osandab jõuülekanne seadmeid.	
Hindamismeetod (id): kirjalik test, praktiline töö, intervjuu	
B.2.5 Juhtimisseadmete ja veermiku hooldus	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) vahetab piduri, rooli ja veermiku (alusvankri) osasid; 2) valib, koostab, tasakaalustab ja vahetab rattaid, hindab ja vajadusel põhjendab rehvide valikut ja seisukorda; 3) kontrollib amortisaatorite ja vedrude tööd amortisaatoristendil.	
Liikurmasinatehniku puhul lisandub: 4) hindab roomiksõiduki veermiku kulumist.	
Hindamismeetod (id): kirjalik test, praktiline töö, intervjuu	
B.2.6 Lisa- ja tööseadmete ning nende kinnitismehhanismide hooldus, osandamine ja koostamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) hooldab ja remondib, vajadusel asendab tööseadmete ning nende kinnitismehhanismide osasid; 2) osandab ja koostab tööseadmeid ja nende komponente.	
Sõiduautohooldajale kompetentsi B.2.6 ei kohaldata.	
Hindamismeetod (id): kirjalik test, praktiline töö, intervjuu	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.7 Mootorsõidukihooldaja, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) teeb tööd ainult selleks sobivate tööriistade ja seadmetega ning vastavuses hooldus- ja remonditehnoloogiaga ning tööohutusnõuetega ja ettevõttes kehtiva korraga; 2) valmistab vastavalt töökorraldusele ette töökoha, hoiab selle korras ja töö lõppedes paigutab töövahendid ja tööriistad ettenähtud kohale; 3) kontrollib ja hindab eelnevalt kliendiga kooskõlastatud tööde kvaliteedi vastavust hooldusjuhisele, vajadusel kõrvaldab ilmnenud kõrvalekalded; 4) kasutab energiat ja keskkonda säästvaid ning ohutuid töövõtteid; 5) suhtleb kaastöötajate ja klientidega sõbralikult ja korrektseti; 6) leiab ja kasutab vajadusel sobivaid tehnilisi juhendeid; 7) kasutab oma töös arvutit AO tasemetel 1-4 ja 7 p 1), 3), 5) (lisa 2);	

8) kasutab oma töös eesti keelt järgmiselt: mõistmine tasemel B1 ning rääkimine ja kirjutamine tasemel A2 (vt. lisa 3).

Teadmised:

- 1) mootorsõiduki/masina ja selle lisaseadmete ehituse hoolduse ja remondi alused;
- 2) materjaliõpetus;
- 3) tehniliste mõõtmiste alused;
- 4) elektrotehnika alused;
- 5) pneumaatika ja hüdraulika alused;
- 6) töö- ja keskkonnaohutusnõuded;
- 7) töötervishoiunõuded;
- 8) tuleohutusnõuded;
- 9) jäätmekäitlusnõuded;
- 10) kutsealaga seonduvate õigusaktide nõuded.

Hindamismeetod(id):

lähivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-17012013-01/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Lauri Ert, Toyota Baltic AS, MTÜ Autokutseõppe Liit Rein Solnask, Kehтна Majandus- ja Tehnoloogiakool Vladimir Krasnoštšjokov, Toyota Baltic AS Valter Kokkota, MTÜ Autokutseõppe Liit Peeter Johannson, Tallinna Autobussikoondise AS Tarmo Talismaa, Volvo Estonia OÜ Piret Jamnes, SA Innove Ülo Ramp, MTÜ Autokutseõppe Liit Janek Pukka, Rakvere Ametikool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	17.01.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	09.09.2014
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7231 Mootorsõidukimehaanikud ja -lukksepad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Vehicle maintenance technician, level 3
Soome keeles	mootoriajoneuvon huoltoteknikko
Vene keeles	техник по обслуживанию автомобилям
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	